

Управління культури
Черкаської обласної державної адміністрації
Комунальний заклад «Обласна універсальна
наукова бібліотека імені Тараса Шевченка»
Черкаської обласної ради

Популяризація сучасної художньої літератури в бібліотеках області

(Аналітична довідка)

Черкаси – 2016

Популяризація сучасної художньої літератури в бібліотеках області: аналітична довідка / КЗ «ОУНБ імені Тараса Шевченка» ; уклад. І.В. Терещенко . – Черкаси, 2016. – 8 с.

Підготували:

І. В. Терещенко,
провідний бібліотекар

Редактор:

В.К. Величко

Відповідальний за випуск:

К. С. Бугаєнко

Комп'ютерний набір:

І. В. Терещенко

Підписано до друку 28.03.2016. Тир. 35. Ксерокс ОУНБ імені Тараса Шевченка

Сучасна художня література, як цілісна складова вітчизняної культури, відіграє важливу роль у вдосконаленні інтелектуального, духовного, морально - етичного стану суспільства. Зміни, що відбуваються у суспільстві, знаходять своє відображення і в художній літературі, яка реагує на нові ситуації та запити.

Популяризація сучасної художньої літератури і читання - один з основних напрямків діяльності публічних бібліотек області.

В останні роки бібліотеки Черкащини намагалися поповнювати свої фонди, залучаючи до цього спонсорів, меценатів, оголошуючи різноманітні акції, беручи участь у проектах.

Найбільше надходження літератури відбулося в Черкаському районі, Черкаській МЦБС, Жашківській та Золотоніській ЦБС. Сільські бібліотеки Уманської, Катеринопільської, Смілянської РЦБС та Черкаського району поповнили свої фонди за рахунок перемоги у конкурсі «Бібліотека-громада: відкритий простір» фонду «Монсанто». Продовжується співпраця з місцевими письменниками, які дарують свої видання бібліотекам. Зокрема, упродовж багатьох років Чигиринську центральну бібліотеку підтримує земляк, доктор історичних наук, професор Черкаського державного технологічного університету В.М. Лазуренко, завдяки якому бібліотека отримує новинки краєзнавчої літератури, у тому числі й авторські роботи. Книгозбірні Уманського району отримали збірку творів місцевих авторів «Постріли слів», присвячену подіям Майдану, АТО, Героям України. Завдяки співпраці з українським видавництвом «Зелений пес», Кочержинській та Гереженівській СБФ видавництво подарувало 40 примірників книг. Корсунь - Шевченківською районною бібліотекою було презентовано нову краєзнавчу книгу «Село Квітки і квітчани: сторінки людської пам'яті». Спонсор видання – голова фірми «Агро-Рось» Петро Євич, подарував 70 примірників цієї книги бібліотекам району. Скарбом для фонду краєзнавчої літератури стала книга постійного читача Червонослобідської сільської бібліотеки Олексія Компанійця «Село Червона Слобода на

Черкащині в період Другої світової війни», у якій автор розкрив життя найбільшого села Черкащини воєнного періоду. Ця робота є першим дослідженням, присвяченим історії цього населеного пункту.

Ведучи пошук інноваційних форм роботи, бібліотекарі враховують, що 80% інформації сприймається за допомогою зору. В сучасних умовах глобальної комп'ютеризації бібліотеки області активно використовують як традиційні, так і нові форми виставкової діяльності. Значну роль у популяризації художньої літератури відіграють книжкові та віртуальні виставки, буктрейлери. Наприклад, у Черкаській ЦМБ були створені віртуальні виставки: «Золоті письменники України», «Історія України у творах українських письменників», «Лауреати «Коронації слова», «Світовий BEST українською», буктрейлери: на книги Наталії Родзинської "В Сайгоні дощ", Люко Дашвар "Молоко з кров'ю" та Дари Корній "Гонимарник", Уманською ЦМБ створено цикл буктрейлерів на книгу - фоліант Василя Даценка «Зелена Брама – повернення до легенди» та ін.

З метою рекламування нових надходжень користувачам запропоновано книжкові виставки: «Новий час – нові книги» (Смілянська, Катеринопільська, Маньківська ЦРБ), «Книжкові новинки: час читати», «Щойно з друку» (Кам'янська, Корсунь – Шевченківська, Чигиринська, Тальнівська РЦБС, Уманська, Черкаська МЦБС, Черкаський район), «Зверніть увагу! Нові книги» (Монастирищенська ЦРБ), «Знайомтесь, нові надходження» (Жашківська, Чорнобаївська, Шполянська ЦРБ) та інші. Запроваджуючи нові форми роботи, Катеринопільська, Христинівська, Чорнобаївська ЦРБ та інші бібліотеки оформили букросингові полиці «По курсу – нові книги».

Враховуючи помітний інтерес користувачів до української літератури, який обумовлений прагненням отримати знання та бажанням стати національно свідомою людиною, циклічно експонуються в бібліотеках найновіші надходження популярних творів сучасних авторів. Зокрема, заслуговують на увагу: виставка творів Ю. Тупицького «Заговоре-

ний», (Чорнобаївська ЦБС), презентація книги В.Криницького «Хімік і лірик» (Христинівська ЦБС), Л. Рузевич «Спіраль життя», О. Романенко «Авторитет імені» (Корсунь-Шевченківська ЦБС), віртуальна виставка «Золоті письменники України» (Черкаська МЦБС), та ін. Виставки супроводжуються цікавими цитатами-відгуками користувачів про прочитане, порадами, чому саме варто прочитати обраний твір. Такі виставки сприяють ефективнішій популяризації сучасної української літератури, особливо серед молоді.

Ефективним інструментом популяризації сучасної літератури та розкриття фондів бібліотек є установлення контактів зі ЗМІ. Всі бібліотеки активно доводять до місцевої громади інформацію про нові видання та авторів сучасної української літератури на сторінках газет та по місцевому радіомовленню. Наприклад, налагоджена співпраця бібліотек Монастирищини з місцевими газетами «Зоря», «Алекс». У газеті «Зоря» відкрито рубрику «Нові імена в сучасній літературі». Працівники Маньківської ЦРБ публікують матеріали у постійній рубриці «Бібліотека інформує» на шпальтах регіонального видання «Маньківські новини». Творчі зв'язки еднають бібліотеки Корсунь – Шевченківської ЦБС із газетою «Надросся» та місцевим радіомовленням. Бібліотекарі Городищенської ЦРБ проводять презентації творів сучасних українських письменників на сторінках газети «Вісник Городищини». В рамках цього проекту були опубліковані статті: «Нестерпна легкість творчості» (О.Забужко); «Торкнутися струн людського серця» (В. Захарченко). Ці публікації дають можливість бібліотеці розширити коло своїх користувачів. Зацікавленню жителів району новинками сучасної української літератури сприяють передачі, які звучать у радіоклубі «Спадщина». Любителям цього жанру були запропоновані такі теми: «Ювіляри 2015 року», «Новинки сучасної української літератури» та ін.

Гідне місце в системі популяризації сучасної художньої літератури займають любительські об'єднання і клуби, що діють при бібліотеках. Вони відзначились цікавими зустрічами, новим представленням літературних, мистецьких творів -

«Письменник і час», літературний музей (Христинівська ЦБ), літературне об'єднання «Янталка» (Корсунь-Шевченківська ЦБС), літературна студія ім. О. Влизька (Шполянська ЦБ), літературний клуб «Слово» (Чорнобаївська ЦБ), літературно – мистецький клуб «Гірський Тікич» (Жашківська ЦРБ) та ін.

У бібліотеках відбуваються заходи, що традиційно орієнтовані на співпрацю з місцевими літераторами, зокрема презентації книг місцевих авторів, на які, як правило, запрошуються й самі письменники.

Серед проведених заходів цікавими були: поетичний марфон «Іспит пройдено: Україна – територія гідності і свободи», де декламувались вірші молодих поетів Черкащини про події в Україні (Христинівська ЦБ), бібліофреш «Читаємо українське в час телевізії та Інтернету» (Монастирищенська ЦБ), інтелектуальна гра-мікрофон «Зустріч із новою книгою» (Городищенська ЦРБ); вечір-портрет «Пісні моєї душі», присвячений Миколі Красюку (Городищенська ЦРБ), «Живи любов'ю до життя» - під такою назвою в Корсунь-Шевченківській районній бібліотеці відбулася прем'єра книги Лесі Рузевич «Спіраль життя». Худяківською сільською бібліотекою Черкаського району проведено вуличну акцію «Краса художнього слова в сучасній українській літературі». Увазі учасників акції було запропоновано нові книги видавництва «Смолоскип», завідувач бібліотеки розповіла присутнім цікаві факти з життя відомих українських авторів: Василя Шкляра, Оксани Забужко, Марії Матіос, Ірен Роздобудько, Люко Дашвар. Окремо виділила видавництва, що спеціалізуються саме на сучасній українській художній літературі: «Кальварія», «Фоліо», «Факт», «Основи», «Лілея-НВ», «СПОЛОМ». Корсунь – Шевченківською районною бібліотекою було презентовано новий роман української письменниці, журналістки Галини Вдовиченко «Маріупольський процес», який став володарем відзнаки «Гранд-романи» конкурсу «Коронація слова» та продемонстровано буктрейлер до представленої книги.

Під час проведення масових заходів використовуються нові інформаційні технології, зокрема мультимедійні презентації, що робить ці заходи цікавішими, сучасними та змістовними.

Працівники бібліотек координують свою діяльність з культурно-мистецькими, громадськими об'єднаннями, залучають до проведення традиційних масових заходів аматорські колективи, школи естетичного виховання. В результаті виходить справжнє свято слова, пісні, думки.

Розширенню читацьких інтересів до сучасної книги сприяють й інші заходи бібліотек: бібліографічні огляди літератури «Нова книга», «Грані сучасної прози» (Чорнобаївська, Корсунь – Шевченківська, Чигиринська, Монастирищенська ЦРБ); експрес-інформації «Зустріч з новими книгами» (Смілянська, Маньківська, Шполянська ЦРБ); інформаційні години «Світ поетової душі» (Городищенська, Кам'янська ЦРБ); літературна подорож «Сходінками сучасної художньої літератури» (Уманська, Черкаська ЦМБ) та ін.

Значна увага приділяється відображенню української книги у довідково-бібліографічному апараті. У СКС та краєзнавчій картотеці створені рубрики, які наповнюються матеріалами про авторів-переможців літературних премій та конкурсів: Національної премії України ім. Т. Г. Шевченка, премії «Благовіст», ім. В. Винниченка, ім. О. Вишні, В. Симоненка та ін.

З впровадженням новітніх технологій у бібліотеках значно поліпшилась видавнича діяльність. Заслужують на увагу видання Городищенської, Христинівської, Корсунь-Шевченківської, Драбівської, Чорнобаївської, Кам'янської, Золотоніської, Монастирищенської ЦБ, Канівської МЦБС, що популяризують сучасну художню літературу: буклети, закладки, проспекти, тощо.

Центральні бібліотеки надають методичну підтримку сільським книгозбірням з питань популяризації художньої книги. Розробляються методично-бібліографічні матеріали, методично-інформаційні листи, присвячені ювілеям письменників,

організовано ряд семінарів - тренінгів для бібліотечних працівників. На семінари запрошувались письменники, представники творчої інтелігенції району.

Проводяться моніторинги використання української книги, вивчається думка читачів про ту чи іншу книгу: «Сучасна книга: чого чекати?», «Сучасні українські автори», «Письменники української діаспори», тощо.

Таким чином, використовуючи увесь комплекс заходів з популяризації книги, бібліотеки сприяють активному їх відвідуванню, пробуджують зацікавленість читачів до сучасної художньої літератури, сприяють підвищенню іміджу книгозбірень.

Видавець: КЗ «ОУНБ імені Тараса Шевченка»
18000 м. Черкаси, вул. Байди-Вишневецького, 8
Електронна адреса: ounb@library.ck.ua
Науково-методичний відділ: metod@library.ck.ua